

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 19 grudnia 2022 r.

PS-VI.431.1.42.2022.SM

**Szanowny Pan
Arkadiusz Paturej
Dyrektor
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Olsztynie
kierujący
Domem dla Dzieci im. Michała Lengowskiego
w Gryźlinach
ul. Krótka 2
11-034 Stawiguda**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr FK-IV.0030.895.2022 z 28 października 2022 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Stella Maścianica – główny specjalista, kierująca zespołem inspektorów,
2. Marzena Przybylska – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu dla Dzieci im. Michała Lengowskiego w Gryźlinach. Czynności kontrolne rozpoczęto 17 listopada 2022 r. i zakończono 18 listopada 2022 r. Zakresem przedmiotowym kontroli objęto zgodność zatrudniania pracowników placówki opiekuńczo-wychowawczej z wymaganymi kwalifikacjami, w świetle przepisów:

- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2022, poz. 447 ze zm.) – zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 292, poz. 1720).

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka / Jednostka / kontrolowana Jednostka – co oznacza: Dom dla Dzieci im. Michała Lengowskiego w Gryźlinach,
2. PCPR / Centrum – co oznacza: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie,

3. Dyrektor – co oznacza: Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, pana Arkadiusza Paturej,
4. Zastępca Dyrektora – co oznacza: Zastępcę Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, panią Jolantę Guszczanowską,
5. Regulamin – co oznacza: Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie,
6. Domy – co oznacza: Domy dla Dzieci funkcjonujące w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, w tym: Dom dla Dzieci im. M. Lengowskiego w Gyźlinach, Dom dla Dzieci „Zgoda” w Olsztynku, Dom dla Dzieci „Pod Skrzydłami” w Olsztynku, Dom dla Dzieci „Keja” w Biskupcu,
7. pracownicy pedagogiczni – co oznacza: wychowawców oraz specjalistów zatrudnionych do pracy z dziećmi i rodziną, o których mowa w art. 98 ustawy,
8. pracownicy niepedagogiczni – co oznacza: osoby zatrudnione do obsługi i administracji, o których mowa w art. 99 ust. 5 ustawy.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2021 roku do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Placówkę. Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pani Jolanty Guszczanowskiej – Zastępcy Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie. Ustaleń dokonano w oparciu o analizę akt osobowych pracowników potwierdzających kwalifikacje oraz informacje przekazane bezpośrednio przez Zastępcę Dyrektora, a także rozmowy przeprowadzone z dziećmi oraz wychowawcami i specjalistami.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

Ustalenia kontroli

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Kontrolowana Jednostka jest publiczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Powiat Olsztyński, zapewniającą całodobową opiekę 14 wychowankom. Jako odrębna samodzielna jednostka organizacyjna systemu pieczy zastępczej funkcjonowała do 31 grudnia 2019 r. Zgodnie z § 1 ust. 2 Uchwały Nr VI/95/2019 Rady Powiatu w Olsztynie z dnia 30 sierpnia 2019 r. w sprawie połączenia Domu dla Dzieci „Zgoda” w Olsztynku, Domu dla Dzieci „Pod Skrzydłami” w Olsztynku, Domu dla Dzieci im. Michała Lengowskiego w Gryźlinach i Domu dla Dzieci „Keja” w Biskupcu z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, kontrolowana Jednostka uległa likwidacji jako odrębna jednostka budżetowa i z dniem 1 stycznia 2020 r. została włączona w struktury Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie **/akta kontroli str. 1-3/**. W myśl art. 93 ust. 3a ustawy, jako forma instytucjonalnej pieczy zastępczej prowadzona jest w ramach PCPR.

W okresie objętym kontrolą pracę Placówki określał:

- *Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie*, przyjęty Uchwałą Nr 109/6/2020 Zarządu Powiatu w Olsztynie z dnia 23 grudnia 2020 r. **/akta kontroli str. 4-61/**,
- *Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie* przyjęty Uchwałą Nr 123/3/2021 Zarządu Powiatu w Olsztynie z dnia 30 marca 2021 r. **/akta kontroli str. 62-119/**,
- *Schemat organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie* przyjęty Uchwałą Nr 116/1/2021 Zarządu Powiatu Olsztyńskiego z dnia 9 lutego 2021 r., zmieniającą uchwałę Nr 109/6/2020 Zarządu Powiatu w Olsztynie z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie **/akta kontroli str. 120-121/**,
- *Zarządzenie Nr 246/2020 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie z dnia 1 kwietnia 2020 r.* w sprawie procedur dotyczących funkcjonowania Domów dla Dzieci w czasie pandemii SARS-CoV-2 **/akta kontroli str. 122-123/**.

Stwierdzono, że Placówka nie posiada odrębnego regulaminu. Zadania, organizację opieki, wymaganą dokumentację prowadzoną w Domach, w tym w kontrolowanej Jednostce, określa Regulamin Organizacyjny PCPR – wspólny dla wszystkich placówek. Schemat organizacyjny Domów, w tym kontrolowanej Jednostki, stanowi załącznik do Regulaminu PCPR. Biorąc pod uwagę fakt, że kontrolowana Jednostka posiada odrębne zezwolenie i jest wpisana do Rejestru, o którym mowa w art. 186 pkt.1 ustawy, w opinii tut. Wydziału, powinna posiadać odrębny regulamin (jak również pozostałe Domy), co zostało zarekomendowane w wystąpieniach pokontrolnych: PS-VI.431.1.4.2020.AP z dnia 8 lipca 2020r., PS-VI.431.1.25.2021.MP z dnia 8 grudnia 2021 r. oraz PS-VI.431.1.26.2022.MM z dnia 22 sierpnia 2022 r.). Stanowisko w przedmiotowej sprawie potwierdził również Departament Polityki Rodzinnej w MRiPS. Biorąc pod uwagę powyższe, tut. Wydział podtrzymuje swoje stanowisko dotyczące zasadności sporządzenia dla kontrolowanej Jednostki odrębnego regulaminu.

Na dzień rozpoczęcia kontroli w ewidencji Placówki figurowało 11 wychowanków, z czego **/akta kontroli str. 124/**:

- 1 przebywał na długotrwałej ucieczce,
- 1 w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii,
- 2 przebywało poza Placówką z powodu kontynuowania nauki w Specjalnych Ośrodkach Szkolno-Wychowawczych.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami

W celu zbadania zgodności zatrudnienia Dyrektora oraz pozostałych pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, sprawdzono 100% teczek akt osobowych pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych, zatrudnionych w Jednostce w okresie objętym kontrolą.

Zgodnie z wykazami osób pracujących w Placówce, stanowiącymi **akta kontroli str. 125-133**, oraz zapisami Regulaminu, w badanym okresie Jednostką kierował Dyrektor Centrum (zatrudniony

w wymiarze 1 etatu), przy pomocy powołanego Zastępcy Dyrektora (zatrudnionego w wymiarze 1 etatu) oraz Wychowawcy – Lidera Domu (zatrudnionego w wymiarze 1 etatu).

Spełnianie wymogów kwalifikacyjnych przez Dyrektora oraz Zastępcę Dyrektora zostało potwierdzone na podstawie weryfikacji dokonanej w czasie kontroli Domu dla Dzieci „Keja” w Biskupcu i opisane w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 8 lipca 2020 r., PS-VI.431.1.4.2020.AP.

Ponadto ustalono, że Dyrektor oraz Zastępca Dyrektora w okresie podlegającym kontroli posiadali odpowiednie kwalifikacje do zajmowanych stanowisk, które zweryfikowano odpowiednio w oparciu o art. 93a oraz 97 ust. 3 ustawy, a w ich dokumentacji znajdowały się:

- oświadczenia o spełnianiu przez ww. wymagań, o których mowa w art. 97 ust. 3 pkt 3-5 ustawy,
- aktualne zaświadczenia lekarskie, potwierdzające brak przeciwwskazań do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, zgodnie z art. 97 ust. 3 pkt 6 ustawy.

Na stanowiskach pracowników pedagogicznych, zatrudnionych było łącznie 14 osób, w tym:

- psycholog – 1 osoba, w wymiarze ½ etatu,
- pedagog – 3 osoby, w wymiarze 1 etatu każda,
- wychowawca – 3 osoby, w wymiarze 1 każda,
- starszy wychowawca, 3 osoby, w wymiarze 1 etatu każda, w tym jedna osoba pełniąca jednocześnie funkcję Wychowawcy – Lidera Domu,
- młodszy wychowawca – 4 osoby, w wymiarze 1 etatu każda.

Stwierdzono, że pracownicy pedagogiczni spełniali wymogi kwalifikacyjne określone w art. 98 ust. 1 ustawy, tj. posiadali odpowiednie wykształcenie. Posiadali także, zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy, aktualne zaświadczenia lekarskie potwierdzające, że są zdolni do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Analiza akt osobowych pracowników pedagogicznych, wykazała również, że poza jednym przypadkiem, złożyli oni stosowne oświadczenia potwierdzające spełnianie przez nich wymogów określonych w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy, tj. że:

- nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im zawieszona ani ograniczona,
- wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynikał z tytułu egzekucyjnego,
- nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

W wyżej wspomnianym jednym przypadku osoba zatrudniona na stanowisku starszego wychowawcy nie złożyła oświadczenia o nieskazaniu prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora wynika, że *„wszyscy pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie otrzymali komplet wymaganych zgodnie z ustawą dokumentów, oświadczeń do podpisu. Pani [tu imię i nazwisko] do dnia rozwiązania umowy o pracę nie dostarczyła oświadczenia, że nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe” /akta kontroli str. 134/.* W związku z tym, że był to jednostkowy przypadek, a osoba której to dotyczy nie jest zatrudniona

w Jednostce od ..... r., odstąpiono od wydania zalecenia, udzielając jednocześnie Zastępcy Dyrektora bieżącego instruktażu w tej sprawie.

Na stanowiskach pracowników niepedagogicznych zatrudnione były łącznie 2 osoby, w tym:

- konserwator – 1 osoba w wymiarze 1 etatu,
- kierowca – 1 osoba w wymiarze 1 etatu.

Wszyscy pracownicy niepedagogiczni spełniali wymogi, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy, tj.:

- nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe,
- byli zdolni do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, co zostało potwierdzone zaświadczeniami lekarskimi o braku przeciwwskazań do tej pracy.

Stwierdzono, że w okresie podlegającym kontroli Placówka korzystała także z pomocy korepetytora, wykonującego swoje zadania na podstawie umowy zlecenia, w dokumentacji którego znajdowały się oświadczenia, z których wynikał brak przeciwwskazań do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej oraz, że nie był skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. W ramach umowy zlecenia zatrudniano również osobę prowadzącą zajęcia ruchowe (sportowe, rekreacyjne), jako wsparcie działań wychowawców, w dokumentacji której znajdowały oświadczenie, że nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Ustalono, że w okresie podlegającym kontroli wobec żadnego pracownika Placówki nie wszczęto postępowania karnego o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego. Nie korzystano też z pomocy wolontariuszy **/akta kontroli str. 135/**.

3. Zapewnienie zatrudnionym pracownikom prawa do korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego oraz udział pracowników w szkoleniach podwyższających lub wzmacniających ich kompetencje zawodowe

W myśl art. 98 ust. 4 ustawy, osoby pracujące z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej, mają prawo do korzystania z poradnictwa, które ma celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Z informacji przedłożonej przez Zastępcę Dyrektora, stanowiącej **akta kontroli str. 135** wynika, że zapis art. 98 ust. 4 ustawy, w kontrolowanej Jednostce był realizowany poprzez przekazywanie pracownikom informacji o możliwościach korzystania i uczestnictwa w szkoleniach, konferencjach, webinarach podnoszących oraz utrwalających ich kompetencje. Informacje pozyskiwane są przez liderów Domów – drogą mailową i telefoniczną. Chęć uczestnictwa w szkoleniach, konferencjach i webinarach pracownicy pedagogiczni zgłaszają osobiście do lidera lub drogą elektroniczną – kierownikowi zespołu do spraw wsparcia i poradnictwa specjalistycznego zatrudnionego w Centrum. Z informacji przedłożonej przez Dyrektora wynika ponadto, że na początku 2021 r. oraz 2022 r. pracownicy Centrum zostali poproszeni o przedstawienie swoich potrzeb szkoleniowych. W związku z panującą w tym okresie sytuacją epidemiczną w kraju, propozycje udziału

w szkoleniach dla pracowników zmieniły się w dużej mierze ze szkoleń stacjonarnych na prowadzonych on-line. Wychodząc naprzeciw potrzebom pracowników oraz biorąc pod uwagę sytuację epidemiczną propozycje udziału w szkoleniach/webinariach/spotkaniach on-line zamieszczane były na bieżąco na fanpage Facebook Centrum. Na adres mailowy Placówki przesyłano również różne informacje dotyczące szkoleń oraz materiałów szkoleniowych. Od 1 września 2021 r. w siedzibie Centrum, przy ul. Bałtyckiej 65 w Olsztynie, została uruchomiona WSPIERAJĄCA BIBLIOTECZKA, mająca na celu m.in. wsparcie pracowników Centrum w codziennej pracy z rodzinami oraz dziećmi i młodzieżą, przebywającymi w pieczy zastępczej. Pracownicy Centrum mogli wypożyczać z niej książki, których treści wspomagały ich w pracy z wychowankami pieczy zastępczej, mającymi różne dysfunkcje, czy opóźnienia rozwojowe, bądź doświadczyły przemocy **/akta kontroli str. 132-133/**.

W rozmowach indywidualnych pracownicy potwierdzili powyższe. Wszyscy pracownicy pedagogiczni, z którymi kontrolujący przeprowadzili indywidualne rozmowy wskazali, iż nie odczuwają wypalenia zawodowego i nie potrzebują szczególnego wsparcia oraz poradnictwa w w/w zakresie. W sytuacjach trudnych udzielali sobie wzajemnie wsparcia i pomocy. W razie potrzeby mogli liczyć również na Zastępcę Dyrektora i zatrudnionych specjalistów. Wskazali również, że korzystali ze szkoleń organizowanych przez kierownika zespołu do spraw wsparcia i poradnictwa specjalistycznego zatrudnionego w Centrum **/akta kontroli str.136-141/**.

4. Jakość wsparcia udzielanego przez pracowników Placówki w ocenie dzieci

W ramach postępowania kontrolnego zespół inspektorów przeprowadził w dniu 17 listopada 2022 r. indywidualne rozmowy kierowane z 6 wychowanków na temat jakości udzielanego im przez pracowników Placówki wsparcia **/akta kontroli str. 142-147/**. Rozmowy podjęto tylko z chętnymi dziećmi przebywającymi w Placówce w dacie przeprowadzania czynności kontrolnych.

Podczas rozmów indywidualnych z kontrolującymi wszyscy wychowankowie pozytywne wypowiadali się o wychowawcach, specjalistach oraz Zastępcy Dyrektora, potwierdzili, że zawsze mogli liczyć na ich wsparcie i pomoc. Jednogłośnie twierdzili, że nie zdarzyły się sytuacje, aby zwracając się z prośbą o pomoc do wychowawcy, pedagoga, psychologa, czy Zastępcy Dyrektora, nie otrzymali jej. Wszyscy wychowankowie, z którymi przeprowadzono rozmowy stwierdzili, że zarówno wychowawcy jak i pozostali specjaliści pomagali im w rozwiązywaniu ich problemów i byli pomocni. Dzieci nie zgłosiły negatywnych uwag w zakresie jakości opieki sprawowanej w Placówce.

5. Uwagi i wnioski

Mając na względzie pozytywne wyniki kontroli oraz opinie wychowanków Placówki na temat jakości sprawowanej opieki, a także wsparcia udzielanego przez jej pracowników, nie wnosi się uwag. Jednocześnie biorąc pod uwagę, że praca w placówce opiekuńczo-wychowawczej obciążona jest zagrożeniem wypalenia zawodowego pracowników pedagogicznych, rekomenduje się w dalszym ciągu organizowanie oraz umożliwianie udziału w systematycznych szkoleniach, które pomogą zapobiec temu zjawisku oraz wzmocnią kadre.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w obszarze objętym kontrolą, nie wydaje się zaleceń.

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) od wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Podstawa prawna:

- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. 2015 poz. 1477).

**Z up. Wojewody
Warmińsko-Mazurskiego
Urszula Jędrychowska
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej**

**Stella Maścianica – główny specjalista
Marzena Przybylska – główny specjalista**